WYROK SĄDU (szósta izba)

z dnia 31 marca 2011 r. *

W sprawie T-117/08

Republika Włoska, reprezentowana przez R. Adama, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez P. Gentilego, avvocato dello Stato,

strona skarżąca,

popierana przez:

Królestwo Hiszpanii, reprezentowane przez F. Díeza Morenę, działającego w charakterze pełnomocnika,

interwenient,

* Język postępowania: włoski.

przeciwko

Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu (EKES), reprezentowanemu początkowo przez M. Bermeję Gardego, a następnie przez M. Arsène, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez A. Dal Ferrę, adwokata,

strona pozwana,

mającej za przedmiot żądanie stwierdzenia nieważności, po pierwsze, ogłoszenia nr 73/07 o naborze na stanowisko sekretarza generalnego w sekretariacie EKES, opublikowanego w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 28 grudnia 2007 r. w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej (Dz.U. C 316 A, s. 1), a po drugie, sprostowania do tego ogłoszenia o naborze na stanowisko, opublikowanego w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 30 stycznia 2008 r. w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej (Dz.U. C 25 A, s. 19),

SĄD (szósta izba),

w składzie: V. Vadapalas (sprawozdawca), pełniący obowiązki prezesa, K. Jürimäe i L. Truchot, sędziowie,

sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 14 kwietnia 2010 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

1 Artykuły 12 WE i 290 WE stanowią:

„*Artykuł 12*

W zakresie zastosowania niniejszego traktatu i bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które on przewiduje, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.

[…]

Artykuł 290

System językowy instytucji Wspólnoty określa Rada, stanowiąc jednomyślnie, bez uszczerbku dla postanowień Statutu Trybunału Sprawiedliwości".

2 Artykuł 22 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, proklamowanej w dniu 7 grudnia 2000 r. w Nicei (Dz.U. C 364, s. 1, zwanej dalej „kartą") stanowi:

„Unia szanuje różnorodność kulturową, religijną i językową".

3 Artykuły 1, 4, 5 i 6 rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 17, s. 385), w brzmieniu mającym zastosowanie w niniejszej sprawie stanowią:

„*Artykuł pierwszy*

Językami urzędowymi i językami roboczymi instytucji Unii są języki: angielski, bułgarski, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, niemiecki, niderlandzki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski i włoski.

[…]

Artykuł 4

Rozporządzenia i inne dokumenty powszechnie obowiązujące sporządza się w językach urzędowych.

Artykuł 5

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej publikuje się w językach urzędowych.

Artykuł 6

Instytucje mogą określić szczegółowe zasady stosowania systemu językowego w swych regulaminach".

4 Artykuł 1 ust. 2 i 3 załącznika III do regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskiej (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym") stanowi:

„2. Ogłoszenie o konkursie otwartym zostaje opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* przynajmniej na miesiąc przed końcową datą zgłaszania kandydatur oraz, w odpowiednich przypadkach, przynajmniej na dwa miesiące przed przeprowadzeniem testów.

3. Wszystkie konkursy są podawane do publicznej wiadomości w instytucjach trzech Wspólnot Europejskich, przy zachowaniu tych samych terminów".

5 Artykuł 12 Warunków zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich (zwanych dalej „WZIP") stanowi:

„1. Przy zatrudnianiu pracowników tymczasowych dąży się do pozyskania do służby osób spełniających najwyższe wymogi w zakresie kwalifikacji, wydajności i uczciwości, rekrutowanych spośród obywateli państw członkowskich Wspólnot z uwzględnieniem możliwie szerokiego zasięgu geograficznego".

Okoliczności powstania sporu

6 W dniu 28 grudnia 2007 r. opublikowano, zgodnie z art. 2 lit. a) i art. 8 WZIP, ogłoszenie nr 73/07 o naborze na stanowisko sekretarza generalnego w sekretariacie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES) (zwane dalej „spornym ogłoszeniem o naborze") wyłącznie w wydaniu angielskim, francuskim i niemieckim Dziennika Urzędowego (Dz.U. C 316 A, s. 1). Sporne ogłoszenie o naborze na stanowisko uściśla, że sekretarz generalny zostanie zatrudniony w charakterze członka personelu tymczasowego w grupie zaszeregowania AD 16, stopień trzeci.

7 W rubryce „Wymagane kwalifikacje" spornego ogłoszenia o naborze wymieniono między innymi wymóg „bycia urzędnikiem lub członkiem personelu tymczasowego w instytucji europejskiej, organie, urzędzie lub agencji" oraz wymóg „gruntownej znajomości jednego języka urzędowego Unii Europejskiej oraz bardzo dobrej znajomości co najmniej dwóch innych języków urzędowych Unii Europejskiej", uściślając, że „ze względu na wymogi służby dobra znajomość angielskiego lub francuskiego [jest] wysoce pożądana". W rubryce „Termin do zgłaszania kandydatur" ogłoszenia o naborze wymieniono datę „28 stycznia 2008 r.".

8 Ogłoszenie (zwane dalej „ogłoszeniem w formie skróconej"), zredagowane i opublikowane we wszystkich językach urzędowych, które również ukazało się w Dzienniku Urzędowym z dnia 28 grudnia 2007 r. (Dz.U. C 316, s. 61), informowało, „że podaje się do wiadomości personelu instytucji europejskich, że [sporne] ogłoszenie o naborze [zostało] opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej (Dz.U. C 316 A z 28.12.2007)".

9 W dniu 30 stycznia 2008 r. opublikowano sprostowanie do spornego ogłoszenia o naborze (zwane dalej „sprostowaniem") w Dzienniku Urzędowym wyłącznie w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej (Dz.U. C 25 A, s. 19). W sprostowaniu tym EKES wskazywał termin 8 lutego 2008 r. jako nowy termin do zgłaszania kandydatur na stanowisko sekretarza generalnego.

10 Ogłoszenie o sprostowaniu do spornego ogłoszenia o naborze, zredagowane i opublikowane we wszystkich językach urzędowych, które również ukazało się w Dzienniku Urzędowym z dnia 30 stycznia 2008 r. (Dz.U. C 25, s. 21), informowało, „że podaje się do wiadomości personelu instytucji europejskich, że [sporne] ogłoszenie o naborze, opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej (Dz.U. C 316 A z 28.12.2007) zostało zmienione (por. Dz.U. C 25 A z 30.1.2008)".

Przebieg postępowania i żądania stron

11 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 11 marca 2008 r. Republika Włoska wniosła niniejszą skargę przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich i EKES w celu stwierdzenia nieważności spornego ogłoszenia o naborze oraz sprostowania do niego.

12 W piśmie złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 29 kwietnia 2008 r. Komisja podniosła zarzut niedopuszczalności na podstawie art. 114 regulaminu Sądu.

13 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 5 czerwca 2008 r. Królestwo Hiszpanii złożyło wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta popierającego żądania Republiki Włoskiej. Postanowieniem z dnia 11 lipca 2008 r. prezes szóstej izby Sądu dopuścił tę interwencję.

14 W dniu 28 sierpnia 2008 r. Królestwo Hiszpanii przedstawiło swe uwagi jako interwenient.

15 Postanowieniem z dnia 16 grudnia 2008 r. Sąd (szósta izba) odrzucił jako niedopuszczalną skargę w zakresie, w jakim była skierowana przeciwko Komisji.

16 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (szósta izba) zdecydował o otwarciu procedury ustnej i w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem wezwał strony do udzielenia na piśmie odpowiedzi na zadane pytania. Strony zastosowały się do tego wezwania.

17 Pismem z dnia 11 lutego 2010 r. Królestwo Hiszpanii poinformowało, że nie będzie uczestniczyć w rozprawie.

18 Na rozprawie w dniu 14 kwietnia 2010 r. wysłuchano wystąpień stron i ich odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania.

19 Ponieważ sędzia T. Tchipev nie mógł zasiadać w składzie orzekającym po zamknięciu procedury ustnej, sprawę przydzielono sędziemu V. Vadapalasowi jako sędziemu sprawozdawcy, a w celu uzupełnienia składu izby na podstawie art. 32 § 3 regulaminu postępowania przed Sądem wyznaczono sędzię K. Jürimäe.

20 Postanowieniem z dnia 8 lipca 2010 r. Sąd (izba szósta) w nowym składzie ponownie otworzył procedurę ustną i poinformował strony, iż zostaną one wysłuchane na nowej rozprawie w dniu 22 września 2010 r.

21 Pismami, odpowiednio z dnia 16 lipca i 19 lipca 2010 r., Republika Włoska i EKES poinformowały Sąd, że rezygnują z ponownego przesłuchania.

22 W związku z tym prezes szóstej izby postanowił o zamknięciu procedury ustnej.

23 Republika Włoska, popierana przez Królestwo Hiszpanii, wnosi do Sądu o stwierdzenie nieważności spornego ogłoszenia o naborze i sprostowania do niego.

24 Królestwo Hiszpanii wnosi ponadto do Sądu o obciążenie EKES kosztami postępowania.

25 EKES wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej lub pozbawionej podstawy prawnej;

— obciążenie Republiki Włoskiej kosztami postępowania.

Co do prawa

1. *W przedmiocie dopuszczalności*

26 Nie podnosząc zarzutu niedopuszczalności w oparciu o art. 114 regulaminu postępowania, EKES kwestionuje dopuszczalność niniejszej skargi, wniesionej na podstawie art. 230 WE.

Argumenty stron

27 EKES utrzymuje, że jego akty nie pochodzą od żadnej z instytucji wymienionych w art. 230 akapit pierwszy WE i przywołuje wyrok Trybunału z dnia 15 marca 2005 r. w sprawie C-160/03 Hiszpania przeciwko Eurojustowi, Zb.Orz. s. I-2077, pkt 35–44. Według EKES z uzasadnienia do tego wyroku wynika zasadniczo, że stwierdzono niedopuszczalność skargi nie tylko dlatego, że Eurojust nie figuruje wśród wymienionych w tym przepisie instytucji, lecz również z uwagi na sam charakter zaskarżonych

aktów, czyli zaproszeń do zgłaszania kandydatur, które nie wchodzą w zakres aktów określonych w art. 230 WE.

28 Republika Włoska kwestionuje zasadniczo brak biernej legitymacji procesowej EKES na podstawie art. 230 WE.

Ocena Sądu

29 Na wstępie należy stwierdzić, że EKES nie figuruje wśród instytucji wymienionych w art. 230 akapit pierwszy WE. Jednak nie stoi to na przeszkodzie dokonywanej przez Sąd kontroli zgodności jego aktów z prawem.

30 Jak bowiem Sąd stwierdził, między innymi w wyrokach z dnia 8 października 2008 r. w sprawie T-411/06 Sogelma przeciwko EAR, Zb.Orz. s. II-2771, pkt 36, i z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie T-70/05 Evropaïki Dynamiki przeciwko EMSA, Zb.Orz. s. II-313, pkt 64, odwołując się do wyroku Trybunału z dnia 23 kwietnia 1986 r. w sprawie 294/83 Les Verts przeciwko Parlamentowi, zwanego „wyrokiem w sprawie Les Verts", Rec. s. 1339, Wspólnota Europejska stanowi wspólnotę prawa, a traktat ustanowił zupełny system środków prawnych i procedur w celu powierzenia Trybunałowi kontroli zgodności z prawem aktów instytucji. System ustanowiony w traktacie polega na tym, by poddać skardze bezpośredniej wszelkie akty wydawane przez instytucje i mające na celu wywołanie skutków prawnych. Na podstawie tych przesłanek Trybunał stwierdził zatem w ww. wyroku w sprawie Les Verts, że skarga o stwierdzenie nieważności może być skierowana przeciwko aktom Parlamentu Europejskiego mającym na celu wywołanie skutków prawnych wobec osób trzecich, nawet jeśli postanowienie traktatu dotyczące skargi o stwierdzenie nieważności w obowiązującej wówczas wersji wskazywało jedynie akty Rady Unii Europejskiej i Komisji. Wykładnia tego przepisu wykluczająca akty Parlamentu spośród aktów podlegających zaskarżeniu

zdaniem Trybunału byłaby bowiem niezgodna zarówno z duchem traktatu wyrażonym w art. 164 traktatu WE (po zmianie art. 220 WE), jak i z ustanowionym przez ten traktat systemem (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Les Verts, pkt 23–25).

31 Z wyroku tego można wywieść ogólną zasadę, że każdy akt pochodzący od organu Unii, takiego jak EKES, mający na celu wywołanie skutków prawnych wobec osób trzecich, powinien móc podlegać kontroli sądowej (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Evropaïki Dynamiki przeciwko EMSA, pkt 65).

32 Niewątpliwie ww. wyrok w sprawie Les Verts wymienia tylko instytucje wspólnotowe, podczas gdy EKES, jak stwierdzono w pkt 29 powyżej, nie należy do instytucji wymienionych w art. 230 WE. Należy jednak zauważyć, że organ taki jak EKES posiada kompetencje w zakresie ustalania treści ogłoszeń o naborze, takich jak ogłoszenie rozpatrywane w niniejszej sprawie. Tymczasem takie akty określają, poprzez ustalenie warunków dostępu do stanowiska, kandydatury jakich osób mogą zostać wybrane, i w związku z tym stanowią akty niekorzystne dla potencjalnych kandydatów, których kandydatury są wykluczone przez te warunki (wyroki Trybunału: z dnia 19 czerwca 1975 r. w sprawie 79/74 Küster przeciwko Parlamentowi, Rec. s. 725, pkt 5–8; z dnia 11 maja 1978 r. w sprawie 25/77 De Roubaix przeciwko Komisji, Rec. s. 1081, pkt 7–9; wyrok Sądu z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie T-185/05 Włochy przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-3207, pkt 55). Tym samym należy stwierdzić, że sytuacja EKES, organu wyposażonego w kompetencję przyjmowania aktów, takich jak rozpatrywane w niniejszej sprawie, wywołujących skutki prawne wobec osób trzecich, jest porównywalna z sytuacją Parlamentu w sprawie rozpatrywanej w ww. wyroku w sprawie Les Verts. Nie można tym samym przyjąć, aby we wspólnocie prawa tego rodzaju akty były pozbawione kontroli sądowej (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Evropaïki Dynamiki przeciwko EMSA, pkt 66 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 Z tego wynika, że przyjęte przez EKES sporne ogłoszenie o naborze, mające na celu wywołanie skutków prawnych wobec kandydatów, których kandydatura nie została wybrana w oparciu o ustalone wymogi, stanowi akt podlegający zaskarżeniu.

34 Wniosku tego nie podważa przywołany przez EKES ww. wyrok w sprawie Hiszpania przeciwko Eurojustowi, w którym stwierdzono niedopuszczalność skargi o stwierdzenie nieważności w oparciu o art. 230 WE, skierowanej przeciwko zaproszeniu do zgłaszania kandydatur na stanowiska członków personelu tymczasowego, ponieważ Trybunał stwierdził w tym wyroku, że art. 41 UE, mający zastosowanie do rozpatrywanego przypadku, nie przewidywał zastosowania art. 230 WE do postanowień dotyczących współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych zawartych w tytule VI Traktatu o Unii Europejskiej, obejmujących Eurojust, gdyż właściwość Trybunału w tym obszarze została uściślona w art. 35 UE, do którego odsyła art. 46 lit. b) UE (ww. wyrok w sprawie Hiszpania przeciwko Eurojustowi, pkt 38).

35 Zatem z art. 230 akapit pierwszy WE, interpretowanego w świetle ww. wyroku w sprawie Les Verts, pkt 23–25, oraz ww. wyroku w sprawie Sogelma przeciwko EAR, pkt 36 i 37, wynika, że niniejsza skarga jest dopuszczalna.

2. *Co do istoty*

36 W uzasadnieniu swojej skargi Republika Włoska podnosi zasadniczo naruszenie art. 1, 4, 5 i 6 rozporządzenia nr 1, art. 12 WE, 253 WE i 290 WE, a także art. 6 UE, art. 1 ust. 2 i 3 załącznika III do regulaminu pracowniczego, art. 22 karty, art. 12 WZIP, zasad niedyskryminacji, wielojęzykowości i ochrony uzasadnionych oczekiwań, jak i nadużycie władzy.

37 W pierwszej kolejności Sąd zbada kwestię tego, czy EKES ma kompetencję w zakresie ustalania systemu językowego spornego ogłoszenia o naborze na podstawie art. 290 WE. W drugiej kolejności zostanie zbadane, czy EKES, ustalając ten system, naruszył art. 1, 4, 5 i 6 rozporządzenia nr 1. W trzeciej kolejności zostanie zbadane,

czy pełna publikacja w Dzienniku Urzędowym spornego ogłoszenia o naborze w jedynie trzech językach oraz wskazanie w spornym ogłoszeniu o naborze dobrej znajomości angielskiego lub francuskiego wśród wymaganych kwalifikacji są sprzeczne z zasadami niedyskryminacji i wielojęzykowości. Jeśli odpowiedź na to pytanie będzie przecząca, w czwartej kolejności zostaną zbadane twierdzenia o naruszeniu zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań, nadużyciu władzy i braku uzasadnienia.

W przedmiocie naruszenia art. 290 WE

Argumenty stron

38 Republika Włoska uważa, że EKES wszedł w kompetencje Rady w zakresie ustalenia systemu językowego spornego ogłoszenia o naborze z naruszeniem art. 290 WE, podczas gdy powinien był po prostu zastosować się do systemu ustalonego przez Radę w rozporządzeniu nr 1. Ponadto żadna z norm regulujących EKES nie przyznaje mu kompetencji w zakresie językowym.

39 Królestwo Hiszpanii popiera argumenty Republiki Włoskiej co do braku kompetencji EKES w zakresie zmiany systemu językowego ustanowionego w art. 290 WE.

40 EKES nie kwestionuje okoliczności, że jedynie Rada może przyjmować akty, które określają system językowy Wspólnoty zgodnie z art. 290 WE. Jednak EKES utrzymuje, że Rada pozostawiła instytucjom, na mocy art. 6 rozporządzenia nr 1, margines swobody w odniesieniu do ich potrzeb wewnętrznych, z którego EKES skorzystał przy okazji publikacji spornego ogłoszenia o naborze.

Ocena Sądu

41 Rozporządzenie nr 1, które dotyczy ustalenia systemu językowego instytucji, zostało przyjęte przez Radę na podstawie art. 290 WE. Artykuł 6 tego rozporządzenia wyraźnie zezwala instytucjom na określenie sposobów wykonania systemu językowego w ich wewnętrznych regulaminach, a w zakresie korzystania z tej kompetencji należy uznać ich pewną autonomię funkcjonalną w celu zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania (zob. opinię rzecznika generalnego M. Poiaresa Madury do ww. wyroku w sprawie Hiszpania przeciwko Eurojustowi, Zb.Orz. s. I-2079, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że sporne ogłoszenie o naborze nie narusza art. 290 WE, lecz zostało przyjęte na mocy kompetencji przyznanej instytucjom i organom wspólnotowym przez art. 6 rozporządzenia nr 1.

43 Wobec powyższego zarzut dotyczący naruszenia art. 290 WE należy oddalić.

W przedmiocie naruszenia art. 1, 4, 5 i 6 rozporządzenia nr 1

Argumenty stron

44 W pierwszej kolejności Republika Włoska utrzymuje, że publikacja spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym wyłącznie w języku angielskim, francuskim i niemieckim, jest sprzeczna z art. 4 i 5 rozporządzenia nr 1. Akty o charakterze generalnym, takie jak ogłoszenia o naborze, powinny bowiem być sporządzone we wszystkich językach urzędowych, zgodnie z art. 4 rozporządzenia nr 1, a tym samym winny ukazać się w Dzienniku Urzędowym we wszystkich językach urzędowych, zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 1.

45 Wyrażenie „dokumenty powszechnie obowiązujące" użyte w art. 4 rozporządzenia nr 1 wyklucza jej zdaniem, by ten przepis odnosił się wyłącznie do aktów normatywnych. Tym samym rozporządzenie nr 1 przewiduje, by każde oświadczenie woli instytucji, mogące stanowić przedmiot zainteresowania wszystkich obywateli Unii, było publikowane w Dzienniku Urzędowym we wszystkich językach urzędowych. Tymczasem ogłoszenie o naborze stanowi akt o takich cechach.

46 Republika Włoska podnosi również, że art. 1 ust. 2 i 3 załącznika III do regulaminu pracowniczego, który ustala miejsce publikacji ogłoszenia o konkursie i termin do zgłaszania kandydatur w konkursie, nie reguluje w żaden sposób kwestii języków, w jakich należy opublikować ogłoszenie. Przeciwnie, art. 4 rozporządzenia nr 1 przewiduje, że rozporządzenia i inne dokumenty powszechnie obowiązujące powinny być sporządzone we wszystkich językach urzędowych.

47 W drugiej kolejności Republika Włoska utrzymuje, że wskazanie w spornym ogłoszeniu o naborze jedynie dwóch języków jako języków roboczych w EKES jest sprzeczne z art. 1 rozporządzenia nr 1, zgodnie z którym wszystkie języki urzędowe państw członkowskich mają rangę języków urzędowych i języków roboczych. Takie ograniczenie wprowadzałoby ponadto sprzeczną z tym przepisem hierarchię wśród języków państw członkowskich.

48 Ograniczenie to nie jest już uzasadnione art. 6 rozporządzenia nr 1. Niewątpliwie prawdą jest, że przepis ten zezwala instytucjom określać sposoby stosowania systemu językowego w swych regulaminach. Jednak taka możliwość dotyczy wyłącznie wewnętrznego funkcjonowania instytucji, a nie przebiegu konkursów otwartych mających na celu nabór personelu do pracy w służbie instytucji. Ponadto żadna instytucja nie przyjęła jak dotąd regulaminu przewidującego używanie w swoich ramach konkretnych języków, a tym bardziej używanie angielskiego, francuskiego czy niemieckiego, z jedynym wyjątkiem przewidzianym dla Trybunału Sprawiedliwości, który rozmyślnie został ujęty w art. 7 rozporządzenia nr 1.

49 Królestwo Hiszpanii uważa, że art. 6 rozporządzenia nr 1 pozwala instytucjom określać warunki stosowania systemu językowego w swych regulaminach. Dodaje jednak, że po pierwsze, nie istnieją pisane zasady, mówiące, że angielski, francuski i niemiecki są wewnętrznymi językami roboczymi; po drugie, sporne ogłoszenie o naborze było skierowane wyłącznie do personelu instytucji; po trzecie, istnieje orzecznictwo Trybunału zakazujące ustalania pierwszeństwa wśród języków (wyrok Trybunału z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-296/95 EMU Tabac i in., Rec. s. I-1605, pkt 36).

50 EKES kwestionuje wszystkie argumenty Republiki Włoskiej.

Ocena Sądu

51 Podniesione przez skarżącą art. 1, 4 i 5 rozporządzenia nr 1 nie mają zastosowania do stosunków między instytucjami a ich urzędnikami oraz pracownikami, ponieważ określają one jedynie system językowy stosowany między instytucjami a państwem członkowskim lub osobami podlegającymi jurysdykcji jednego z tych państw członkowskich (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 5 października 2005 r. w sprawie T-203/03 Rasmussen przeciwko Komisji, Zb.Orz.SP s. I-A-279 i II-1287, pkt 60; ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 117). Podobnie dotyczy to zatem stosunków pomiędzy organami, takimi jak EKES, a urzędnikami oraz innymi pracownikami Wspólnot.

52 Urzędnicy i inni pracownicy Wspólnot, jak również kandydaci na takie stanowiska, podlegają bowiem wyłącznej jurysdykcji Wspólnot w odniesieniu do stosowania przepisów regulaminu pracowniczego, w tym dotyczących zatrudnienia w ramach instytucji (zob. analogicznie wyrok Sądu z dnia 7 lutego 2001 r. w sprawie T-118/99 Bonaiti Brighina przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-25 i II-97, pkt 13; ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji pkt 118).

53 Traktowanie – jeżeli chodzi o mający zastosowanie system językowy – na równi z urzędnikami i innymi pracownikami Wspólnot kandydatów na te stanowiska znajduje uzasadnienie w okoliczności, że kandydaci ci nawiązują z instytucją wspólnotową stosunek wyłącznie w celu uzyskania stanowiska urzędnika bądź pracownika, do czego pewne umiejętności lingwistyczne są niezbędne i mogą być wymagane przez przepisy wspólnotowe dotyczące naboru na przedmiotowe stanowisko (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 119).

54 Z tego wynika, że art. 1, 4 i 5 rozporządzenia nr 1 nie znajdują zastosowania do spornego ogłoszenia o naborze.

55 Artykuł 6 rozporządzenia nr 1 wyraźnie zezwala instytucjom na określenie warunków stosowania systemu językowego w swych regulaminach. W tych okolicznościach w zakresie kompetencji instytucji mieści się wybór języka komunikacji wewnętrznej, a każda instytucja może go narzucić swoim pracownikom oraz osobom, które dochodzą tego przymiotu (zob. podobnie ww. opinię rzecznika generalnego M. Poiaresa Madury do ww. wyroku w sprawie Hiszpania przeciwko Eurojustowi, pkt 46). Wybór języka zewnętrznej publikacji ogłoszenia o naborze również mieści się w kompetencji instytucji (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 122).

56 W rezultacie argument, jakoby EKES skorzystał z możliwości, której nie przyznaje mu art. 6 rozporządzenia nr 1, należy oddalić.

57 Ze wszystkich powyższych rozważań wynika, że zarzut dotyczący naruszenia art. 1, 4, 5 i 6 rozporządzenia nr 1 należy oddalić.

W przedmiocie naruszenia zasad niedyskryminacji i wielojęzykowości

Argumenty stron

58 W pierwszej kolejności Republika Włoska utrzymuje, że publikacja spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym w trzech językach nie pozwoliła wszystkim obywatelom Unii powziąć wiadomości o istnieniu ogłoszenia na warunkach równości, zgodnie z zasadą niedyskryminacji ze względu na przynależność państwową,

o której mowa w art. 12 WE. Obywatele, których językiem ojczystym jest angielski, francuski i niemiecki zostali bowiem uprzywilejowani w stosunku do wszystkich innych obywateli Unii. Publikacja ta stanowi również naruszenie zasady wielojęzykowości, o której mowa w art. 6 ust. 3 UE i w art. 22 karty, ponieważ każdy obywatel Unii ma prawo do informacji, w swoim własnym języku, o aktach wspólnotowych, które wpływają na jego prawa, tym bardziej gdy czyta Dziennik Urzędowy w swoim języku ojczystym.

59 Republika Włoska podnosi, że niewielkie znaczenie ma okoliczność, że liczni obywatele Unii, niepochodzący z państw członkowskich, których językiem urzędowym jest język angielski, francuski lub niemiecki, a w szczególności obywatele włoscy, ubiegali się o stanowisko sekretarza generalnego EKES, powziąwszy wiadomość o ogłoszeniu o naborze na takie stanowisko w drodze ogłoszenia w formie skróconej, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym w innych językach urzędowych w tym samym dniu co sporne ogłoszenie o naborze. Jej zdaniem chodzi tu o zupełnie przypadkowy zbieg okoliczności, który nie eliminuje dyskryminacji.

60 Dyskryminacja ze względu na przynależność państwową miałaby istnieć również w związku z terminem do zgłaszania kandydatur na stanowisko sekretarza generalnego EKES. Nawet jeśli bowiem kandydaci, których językiem ojczystym jest język angielski, francuski czy niemiecki, dysponowali miesięcznym terminem od dnia publikacji spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym, to inni kandydaci dysponowali krótszym terminem, gdyż powzięli wiadomość o ogłoszeniu przeczytawszy ogłoszenie w formie skróconej, opublikowane w Dzienniku Urzędowym w ich językach ojczystych, które odsyłało do pełnego brzmienia spornego ogłoszenia o naborze w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej Dziennika Urzędowego.

61 Republika Włoska utrzymuje również, że publikacja spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym wyłącznie w trzech językach jest sprzeczna z samym brzmieniem art. 1 ust. 2 i 3 załącznika III do regulaminu pracowniczego, art. 12 WZIP i art. 72 ust. 2 regulaminu EKES.

62 Republika Włoska podnosi, że konieczność dobrej znajomości angielskiego czy francuskiego również prowadzi do widocznej dyskryminacji innych języków, co jest sprzeczne z zasadami niedyskryminacji i wielojęzykowości. Wymóg ten miałby ponadto powodować oczywistą dyskryminację na niekorzyść wszystkich obywateli znających, poza swoim językiem ojczystym, drugi i być może trzeci, czwarty i piąty język urzędowy, wśród których nie byłoby angielskiego ani francuskiego.

63 Republika Włoska podnosi ponadto, że ogłoszenie o konkursie czy ogłoszenie o naborze stanowi dokument o wyłącznie prawniczej treści, na którego podstawie kandydat wyrabia sobie pojęcie o własnych prawach i obowiązkach w związku z ważnym aktem, takim jak uczestnictwo w konkursie na stanowiska w instytucjach. Tym samym kandydaci posiadający gruntowną znajomość języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego byliby uprzywilejowani, jeśli chodzi o lekturę ogłoszenia opublikowanego w sposób pełny w Dzienniku Urzędowym w trzech językach, w stosunku do każdego innego kandydata nieposiadającego bardzo dobrej znajomości jednego z tych trzech języków.

64 Królestwo Hiszpanii zgadza się z argumentem podniesionym przez Republikę Włoską, zgodnie z którym publikacja spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym wyłącznie w trzech językach narusza art. 12 WE, i dodaje, że ten rodzaj publikacji selektywnej prowadziłby do bardzo poważnego precedensu, gdyby znalazł zastosowanie w innych dziedzinach, ponieważ w jego konsekwencji tylko trzy wersje językowe Dziennika Urzędowego byłyby wiarygodne i zupełne.

65 EKES przypomina, że zadaniem Republiki Włoskiej jest wykazanie, że publikacja spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym wyłącznie w trzech językach utrudniła wszystkim obywatelom Unii powzięcie wiadomości o istnieniu ogłoszenia w warunkach równości i niedyskryminacji, i podnosi, że nie przedstawiono żadnej okoliczności dotyczącej tego utrudnienia.

66 Fakt, że wielu obywateli Unii, niepochodzących z państw członkowskich, których językiem urzędowym jest język angielski, francuski i niemiecki, ubiegało się o stanowisko sekretarza generalnego EKES, nie był wynikiem zbiegu okoliczności, lecz publikacji w Dzienniku Urzędowym we wszystkich językach urzędowych ogłoszenia w formie skróconej, informującego o publikacji spornego ogłoszenia o naborze.

67 EKES uważa, że nie jest zasadny argument Republiki Włoskiej, zgodnie z którym kandydaci, których „pierwszym językiem" nie jest angielski, francuski ani niemiecki, dysponowali terminem krótszym niż termin, którym dysponowali kandydaci, których językiem ojczystym jest angielski, francuski czy niemiecki, a tym samym byli w sposób nieuzasadniony odmiennie traktowani. Każdy potencjalny kandydat, który powziął wiadomość o spornym ogłoszeniu o naborze na stanowisko w drodze ogłoszenia w formie skróconej, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym w jego języku ojczystym, mógł szybko postarać się o pełną wersję spornego ogłoszenia o naborze na stanowisko. Potencjalnymi zainteresowanymi były osoby wykwalifikowane, mające długie doświadczenie w charakterze urzędników lub pracowników w ramach instytucji, które z tego względu dysponowały wszystkimi koniecznymi narzędziami, by z łatwością postarać się o daną wersję językową Dziennika Urzędowego.

68 EKES kwestionuje również argument Republiki Włoskiej, zgodnie z którym ograniczenie do języka angielskiego i francuskiego prowadziłoby do dyskryminacji innych języków urzędowych. Po pierwsze, angielski i francuski są wraz z niemieckim najbardziej powszechnymi językami roboczymi instytucji od 35 lat. Po drugie, kandydaci, do których adresowano sporne ogłoszenie o naborze na stanowisko, byli urzędnikami lub pracownikami Wspólnot z długim stażem pracy na wysokich stanowiskach w ramach instytucji i agencji wspólnotowych, a więc byli w stanie świetnie zrozumieć sporne ogłoszenie o naborze na stanowisko w najdrobniejszych szczegółach, a tym samym posiąść pełną informację o jego dokładnej treści.

Ocena Sądu

— Uwagi wstępne

69 Należy zauważyć, że niniejszy zarzut dzieli się na dwie części. W ramach części pierwszej Sąd ma zasadniczo za zadanie wypowiedzieć się w przedmiocie tego, czy publikacja spornego ogłoszenia o naborze na stanowisko w Dzienniku Urzędowym w wyłącznie trzech językach urzędowych, czyli w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej, jest zgodna z zasadami niedyskryminacji i wielojęzykowości. W ramach części drugiej Sąd ma za zadanie wypowiedzieć się w przedmiocie zgodności z zasadami niedyskryminacji i wielojęzykowości wskazania w spornym ogłoszeniu o naborze na stanowisko dobrej znajomości angielskiego lub francuskiego wśród umiejętności „wysoce pożądanych", a nie, jak twierdzi skarżąca, wśród umiejętności „wymaganych".

— W przedmiocie części pierwszej, dotyczącej selektywnej publikacji spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym

70 W pierwszej kolejności należy zauważyć, że żaden przepis ani żadna zasada prawa wspólnotowego nie zobowiązuje do tego, by ogłoszenie o naborze, takie jak rozpatrywane w niniejszym przypadku, było zawsze publikowane w Dzienniku Urzędowym we wszystkich językach urzędowych (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 115).

71 Niewątpliwie stanowisko do obsadzenia, będące przedmiotem spornego ogłoszenia o naborze, może potencjalnie zainteresować kandydatów pochodzących ze wszystkich państw członkowskich. Jednak, jak stwierdził już Trybunał, wielorakie

odniesienia w traktacie WE do użycia języków nie mogą być uznane za wyraz ogólnej zasady prawa wspólnotowego zapewniającej każdemu obywatelowi prawo do tego, by każdy dokument, który może wpływać na jego interesy, był sporządzony w każdym przypadku w jego języku ojczystym (wyrok Trybunału z dnia 9 września 2003 r. w sprawie C-361/01 P Kik przeciwko OHIM, Rec. s. I-8283, pkt 82; ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 116).

72 W drugiej kolejności należy stwierdzić, że o ile administracja może przyjmować przepisy, które wydają się jej odpowiednie celem regulowania pewnych aspektów procedury naboru personelu, przepisy te nie mogą prowadzić do dyskryminacji wśród kandydatów na określone stanowisko ze względu na język (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 127).

73 Artykuł 12 ust. 1 WZIP stoi bowiem na przeszkodzie temu, aby instytucja wymagała od kandydatów na stanowisko członka personelu tymczasowego perfekcyjnej znajomości określonego języka urzędowego, ponieważ skutkiem takiego warunku językowego jest zarezerwowanie tego stanowiska dla określonej narodowości, przy czym nie jest to uzasadnione względami związanymi z funkcjonowaniem służby (zob. analogicznie wyrok Trybunału z dnia 4 marca 1964 r. w sprawie 15/63 Lassalle przeciwko Parlamentowi, Rec. s. 57, 73, 74; ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 129).

74 Z tego wynika, że jeśli EKES decyduje się opublikować w Dzienniku Urzędowym pełny tekst ogłoszenia o naborze na stanowisko sekretarza generalnego w niektórych językach, to powinien, w celu uniknięcia dyskryminacji ze względu na język kandydatów potencjalnie zainteresowanych tym ogłoszeniem, przyjąć odpowiednie środki służące poinformowaniu wszystkich tych kandydatów o istnieniu danego ogłoszenia o naborze w wersjach językowych, w których zostało ono opublikowane w całości (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 130).

75 Jeżeli warunek ten jest spełniony, publikacja w Dzienniku Urzędowym ogłoszenia o naborze w ograniczonej liczbie języków nie może prowadzić do dyskryminacji poszczególnych kandydatów, jeżeli pewne jest, że posiadają oni dostatecznie dobrą znajomość co najmniej jednego z tych języków, umożliwiającą skuteczne zapoznanie się z treścią tego ogłoszenia (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 131).

76 W tym kontekście należy przypomnieć orzecznictwo, zgodnie z którym okoliczność, że dokumenty zaadresowane przez administrację do jednego z jej urzędników są zredagowane w języku innym aniżeli jego język ojczysty lub pierwszy język obcy wybrany przez niego, nie stanowi żadnego naruszenia praw tego urzędnika, jeżeli posiada on dobrą znajomość języka używanego przez administrację umożliwiającą mu skuteczne i łatwe powzięcie wiadomości o treści tych dokumentów. Wniosek ten odnosi się również do spornego ogłoszenia o naborze (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 132 i przytoczone tam orzecznictwo).

77 I tak jeżeli potrzeby służby lub stanowiska tego wymagają, dana instytucja może zasadnie sprecyzować języki, których gruntowna lub zadowalająca znajomość jest wymagana (zob. a contrario ww. wyrok w sprawie Lassalle przeciwko Parlamentowi, pkt 73, 74; zob. również opinię rzecznika generalnego M. Lagrange w tej samej sprawie, Rec. s. 77, 94). W tym ostatnim przypadku okoliczność, że tekst spornego ogłoszenia o naborze jest dostępny wyłącznie w tych językach, nie może prowadzić do dyskryminacji wśród kandydatów, ponieważ wszyscy powinni dobrze znać przynajmniej jeden z tych języków.

78 Tymczasem publikacja tekstu spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym wyłącznie w określonych językach urzędowych, nawet jeżeli osoby znające wyłącznie inne języki urzędowe mogłyby przedstawić swoje kandydatury, może prowadzić, w braku innych środków umożliwiających tej ostatniej kategorii potencjalnych

kandydatów powzięcie skutecznie wiedzy o treści tego ogłoszenia, do ich dyskryminacji (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 135).

79 Przy takim bowiem założeniu rozpatrywani kandydaci znajdują się w sytuacji mniej korzystnej w porównaniu z innymi kandydatami, ponieważ nie są oni w stanie powziąć skutecznie wiedzy o kwalifikacjach wymaganych w ogłoszeniu o naborze na stanowisko ani o warunkach oraz zasadach procedury naboru, tymczasem taka wiedza stanowi konieczny warunek wstępny dla optymalnego przedstawienia kandydatury celem maksymalizowania szans na wybór na rozpatrywane stanowisko (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 136).

80 W niniejszym przypadku z pkt 3 spornego ogłoszenia o naborze na stanowisko, cytowanego w pkt 7 powyżej, wynika, że znajomość angielskiego lub francuskiego jest wyłącznie „wysoce pożądana", a nie wymagana. Potencjalni kandydaci na stanowisko sekretarza generalnego EKES, mający gruntowną znajomość języka urzędowego i bardzo dobrą co najmniej dwóch innych języków urzędowych innych niż jeden z trzech języków publikacji, mogliby zatem przystąpić do konkursu na to stanowisko, a tym samym mogliby się o nie ubiegać, gdyby ogłoszenie o naborze zostało opublikowane w języku, który znają i gdyby w ten sposób zostali poinformowani o istnieniu stanowiska do obsadzenia.

81 Ponadto kandydaci posiadający nawet satysfakcjonującą znajomość angielskiego, francuskiego czy niemieckiego niekoniecznie zaglądają do wydania Dziennika Urzędowego w jednym z tych trzech języków, a raczej przeglądają wersję w swoim języku ojczystym (ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 148).

82 Istnieje więc poważne ryzyko, że kandydaci potencjalnie zainteresowani spornym ogłoszeniem o naborze przeczytali wyłącznie ogłoszenia opublikowane we wszystkich językach urzędowych, czyli ogłoszenie w formie skróconej z dnia 28 grudnia 2007 r., odsyłające jedynie do publikacji spornego ogłoszenia o naborze w Dzienniku Urzędowym oraz ogłoszenia o sprostowaniu spornego ogłoszenia o naborze z dnia 30 stycznia 2008 r., wskazujące jedynie, że sporne ogłoszenie o naborze zostało zmienione.

83 Nie można uznać, że oba te ogłoszenia, które nie zawierają żadnej ważnej wskazówki, takiej jak czas trwania i możliwości przedłużenia kadencji na stanowisku do obsadzenia, warunków dopuszczenia, wymaganych kwalifikacji i wymaganego doświadczenia zawodowego, sposobów wyboru i terminu do składania kandydatur, mogą w sposób wystarczający informować potencjalnych kandydatów o treści spornego ogłoszenia o naborze. Tymczasem jak wskazano w pkt 79 powyżej, taka wiedza stanowi konieczny warunek wstępny do optymalnego przedstawienia ich kandydatur.

84 A fortiori, kandydaci nieznający angielskiego, francuskiego czy niemieckiego, lecz posiadający jednak wymagane umiejętności lingwistyczne, nigdy nie będą mieli możliwości powzięcia wiadomości o pełnej treści spornego ogłoszenia o naborze.

85 Z powyższego wynika, że publikacja spornego ogłoszenia o naborze wyłącznie w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej Dziennika Urzędowego stanowi dyskryminację wśród potencjalnych kandydatów ze względu na język, sprzeczną z art. 12 WE.

86 Ponadto EKES naruszył również w sposób pośredni art. 12 WZIP, ponieważ publikacja spornego ogłoszenia o naborze wyłącznie w językach angielskim, francuskim i niemieckim może faworyzować, w ramach postępowania w sprawie naboru

sekretarza generalnego w charakterze członka personelu tymczasowego, kandydatów z pewnych państw, a konkretnie pochodzących z państw, w których te języki są językami ojczystymi ludności, i stawiać w niekorzystnej sytuacji co najmniej część kandydatów będących obywatelami innych państw członkowskich (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 150).

87 To właśnie w świetle tych rozważań należy uwzględnić część pierwszą niniejszego zarzutu.

88 Tym samym należy stwierdzić nieważność spornego ogłoszenia o naborze, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym wyłącznie w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej, bez konieczności badania części drugiej niniejszego zarzutu ani pozostałych zarzutów podniesionych przez Republikę Włoską.

W przedmiocie kosztów

89 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponadto zgodnie z art. 87 § 4 akapit pierwszy regulaminu postępowania państwa członkowskie, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty.

90 W niniejszej sprawie żądania EKES nie zostały uwzględnione. Republika Włoska nie sformułowała jednakże wniosków dotyczących kosztów postępowania. W tych okolicznościach należy postanowić, że każda ze stron pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (szósta izba)

orzeka, co następuje:

1) **Stwierdza się nieważność ogłoszenia nr 73/07 o naborze na stanowisko sekretarza generalnego w sekretariacie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES), opublikowanego w dniu 28 grudnia 2007 r., w brzmieniu po sprostowaniu z dnia 30 stycznia 2008 r.**

2) **Każda ze stron pokrywa własne koszty.**

Vadapalas Jürimäe Truchot

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 31 marca 2011 r.

Podpisy